

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG
AZ „ELSŐ SZÉKELY HÁZI-IPARI ORSZÁGOS SZÖVETKEZET” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint kétszer: osztoztökön és vasárnap.
ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre 10 K, félre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. Községek, községi előjárók, papok és gazdasági egyleti tagok egész évre 8 K, tamtók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Helyközi telefon 15. sz. egy példány ára 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGHPÁL
LAPTULAJDONOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hírdetések 100 szög minden szó 6 fillér, azon felül 4 fillér, magán hírdetések négyzet om. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. Nyílt-tér sora 1 K. Díjak előre fizetendők. — M. kir. postatakarékpénztári osek- és klóring 10,189. szám

Szabadságharc és hadsereg.

(Sz—g.) A forradalom köztársaságot formált a portugál királyságból. Carlyle, minden idők egyik legnagyobb (mert legtárgyilagósb) történetírója mondja hogy a „forradalom“ fogalma idők folyamán a „szabadságharc“ fogalmának keretébe tolódott. Vagyis: amíg a történelem régi évszázadaiban legnagyobb részt palota-érdekek összeütközése volt a gyújtópont, amelyből a forradalom szikrája kipattant és lángot vetett, újabb időkben — és pedig a francia forradalomtól kezdve lehet ezeket az újabb időket számitani — mindig az elnyomatás alól való szabadulás, tehát a szabadság volt a forradalmi harcok célja. A nagy történetíró böles elkülöníté megállapítása fontos, mert emellett a megkülönböztetés mellett nem zavarodnak össze a fogalmak, nem tűnhetik föl okatlan és alantas célu küzdelemnek az új idők forradalma, amelynek lobogójára a legnagyobb és legjogosabb emberi jog, a szabadság van írva.

Nemcsak az oknyomozó, hanem a leíró történetírásban is fontos, hogy a forradalom zavaros és nem mindig határozott irányu keretéből kiemelődjenek a

tiszta célzatu szabadságharc. Szükséges ez, mert egyrészt félrelöki a gyakran puffogó forradalmi frázis-halmazt, másrészt pedig — és ez a lényeges — a szabadságharc föltétlenül biztosítja mindeneknek a rokonzásérzését, amelynek elnyerése nélkül gyakran és talán nem is megokolás nélkül szükölködhetnének a régi évszázadok értelmében vett forradalmi harcok. Aktuálisan gyakorlati példa szerint mindezeknek az igazsága a most lefolyt portugáliai eseményekben látható, amelyekben szabadságharcra nemesült a forradalom. Amikor a megavasodott, „Isten kegyelméből“ való hatalommal jóllakik a nép és a maga kormányzása szerint akar élni; amikor nem fogadja el a nép józan esze szent és sértethetetlen elvnek, hogy a bibor és bársony, amelyet az úkapjától örökölt valaki, az ő számára is megadja az abszolút uralkodás jogát, amikor így öntudatra ébred az elnyomott szabadságvágy: lehetetlen, hogy az ilyen szabadságharcot, most tehát Portugáliáét ne értékelje rokonzávesnek az igazságos ítélet. Még Európában is, ahol (két jelentéktelen kis országoecskán kívül) csupán két államban van köztársasági forma, a többiben pedig még mindig az Isten kegyelméből való uralkodás járja:

még itt is általános rokonzávesnel kell fogadni a Portugáliában történeteket. Annál is inkább, mert a portugál szabadságharc nem a vérontást tartotta főcéljának, hanem a népszabadság kivívását. És kivívta.

Akkor, amikor egy országban ilyen ujjaszületés jön létre, lehetséges, hogy a fegyvereket nem állítják okvetetlenül a cél szolgálataiba, de lehetetlen, hogy a fegyveres erő, ha a cél ugy követeli meg, ne álljon föltétlenül készen. Ismételni kell: a katonaság érzésének föltétlen egybehangzásban kell állnia a polgárságéval: csupán akkor bizonyos a szabadságnak, a hermelines gyámkodás alól való szabadulásnak a kivívása. Amikor azt mondják egy országban, hogy nem hajlandók a jövőben is elismerni az olyan uralkodás jogát, amelynek nem a képességben és munkabírásban van a gyökere, hanem egyszerűen a mult legendáin alapszik; amikor azt mondja egy ország, hogy ő már elég nagykoru és ő maga határozza meg, kit tart érdemesnek az ország első tisztviselőjének székébe: akkor így kell gondolkodnia mindenkinek az országban. Mindenkinek! A mindenkifogalmában azonban a katona is benne van és mindenképp szükséges, hogy benne legyen, mert bár nem mindig

ott az erő, a hol a fegyver, de a nagy küzdelmek lefolyása nem mindig járhat pusztá érveléssel — a szabadság kivívása talán soha. Nem cél a fegyveres erő használata, de eszköz lehet és ennek az eszköznek mindig rendelkezésre kell állania.

Ez az: a katonaságnak mindig ott kell lennie a szabadságharcban, de ehhez a legelemibb kellék, hogy a katonaság lelkében ott égen a szabadság, tehát a szabadságharc szükségességének érzése. Vagyis csak másodsorban legyen a katona egy országnak katonája, elsősorban annak a polgára. Ha egyenruhát visel is a katona, nem válik általa egy más ország tagjává, hanem megmarad a hazája fiának, aki érzi a hazája örömét és bánatát, tudja mi a káros és mi a jó hazájára. A portugál katonának Portugália katonájának kell lennie, és — csak ugy példának emlitjük — a magyar katona Magyarországé kell, hogy legyen. A magyar katona — de ez már megállapítás — nem Magyarországé, a portugál ellenben Portugáliáé. A mint a jelen eseményei bizonyítják.

Portugáliában jó ideje nem tartották már véka alatt, hogy a népszabadság biztosítékát egyetlen helyes és becsületes formában látják: a köztársaságban. Ennek az új Portugáliának nem

Tárca.

NE HAGYD EL HAZÁDAT!

Sugár torony körül
Nagy a fecske sereg,
Röpköd ide-oda,
Ugy sir, ugy kesereg!

Egy árva fiucska
Könnyes szemmel nézi,
A molnár fecskétől
Aztán meg is kérdi:

„Mond meg nekem fecském,
Hogy miért zajongtok,
Hiszen függetlenek
És szabadok vagytok?!“

„Igaz, azok vagyunk,
Mégis fáj valami,
Nem tudunk egy helyen
Sokáig maradni!“

Vándorutazásra
A zord idő késztet,
Itt kell hagynunk mindig
Ősz jöttén a fészket..

Volna mindig tavasz!
Volna mindig meleg!
Nem mennénk el soha,
Itt maradnánk veled.

Vándorlunk, költözünk,
Mindig utban vagyunk,

Ez az oka annak,
Hogy nem szaporodunk.

Egy részünk — még korán,
Utközben aléltan —
Erejét vesztivén
Porba hull legottan.

Más része az utat
Csak tengerig bírja,
Ott szárnya megszakad,
Tenger lesz a sirja.“

„Nekem is volt apám
És elment utazni,
Elment napnyugatra
Aranyat kutatni.

Nem láttam azóta,
Hogy elment mellőlem,
Jó anyám is meghalt:
Árva lett belőlem.

Ugy szeretnék én is
Veletek elmenni,
Világlátott fiu,
Gazdag ember lenni!

Oh! bocsáss el engem,
Oh! bocsáss el kérlek,
A törbeeséstől
Mégvédelek téged!“

„Árva kis fiucska!
Ne hagyd el hazádat;

Hallgass rám, ne kövesd
Bujdosó apádat!

Utánunk se indulj,
Ne kövess minket se,
A tövises nagy ut
Könnyen megsebezne!

Maradj idehaza,
Töröld le a könnyed,
Itt élni, halni is
Szabadabb és könnyebb!

Látogass el gyakran
Az Isten házába,
Ne tévedjen lábad
Soha a koresmába!

Hol szorgalom, munka,
Józan élet vagyon:
Onnan nem hiányzik
Kincs, boldogság, vagyon!“

József János.

JUBILÁLÓ NÓTÁK.

Hazafias ünnepeinken, ha felsír a tárogató-síp, a Rákóczi-kesergő után, a melynél búsbabb nótá nem kélt vitéz katona ajkán, bizonyosan mindjárt az a másik nóta bűg fel: a bujdosó kurucok nótája, a ma is ismert melódiája:

Őszi harmat után, Nagy hegyeknek ormán
Fujdogál a hideg szél, Fujdogál a hideg szél;

Zölderdő harmatát, Piros eszímám nyomát
Hóval lepi be a tél. Hóval lepi be a tél.....

Most kétszáz éve. 1710-nek, valamikor ilyen táján szólalt meg először ez a nóta. Balassa Bálintnak egy szomorú dalára („Boldogtalan vagyok, Mert kinaim nagyok...“) szerzette a nótát valami lerongyolott kuruc vitéz, ki bujdosásra eredve, az erdő mélyén elzokogta sípján:

„Csillag, mely felül,
Szél zug, fölyhő repül,
Arra veszem utamat, Arra veszem [utamat.“

Az a szomorú esztendő, az 1710. év, amikor letűnt Rákóczi csillaga, különben más nótákat is hagyott rank. Nevetlen harcos költők remekeit. Bennök megvan annak az esztendőnek, annak a nagyszerű lovagkornak egész históriája. Kezdődik az „Ocskay Lászlóról való ének“-kel: „Kurucok, kurucok, bajh szegény [kurucok — Be megsötítetted ti fényes napotok...“

A dalban, melyet mindjárt Ocskai László, az áruló kivégzése után, „fundáltak“, s mely röpvüle szállt táborról-táborra, egészében meg van Ocskai veszte, kezdve az áruláson, folytatva a vitézeskűn, mit fogadott róla „kemény Belezna, seriny Jávorkával“, hogy elfogják az árulót, végezve a

volt érkeke a kívülről szinpad hatásokkal dolgozó, belülről a csontja közepéig igazságtalan és erkölcsstelen „királyság” szánt.

A portugál megakartta mutatni, hogy nem operettalak (aki „vigan dudál” és egyebet sem tesz), ellenben, hogy önálló, a maga ura akar lenni. Most megmutatta, hogy nemcsak akarni tud, de cselekedni is képes. Mert kezében volt a fegyveres erő, mert Portugáliában — és itt nem Magyarországról, hanem Portugáliáról van szó: — a fegyveres erőknek másképpen nemzeti hadsereg a neve.

A portugál katonája és amikor a szabadságharc szolgálatába állt, nemzete hűséges fia volt. Nem kellett neki magyarázni, mit tegyen, nem látta maga előtt gyűlölt idegen tisztet: gyönyörűséggel állt fegyverbe, mert érezte, hogy ha fegyverét használja, a hazája szabadságáért teszi.

Magyar befolyás erősíti a hadsereget... Kossuth Ferenc nagy figyelmet keltett kijelentést tett a „Budapest” munkatársa előtt a hagyományi expozérról. Kossuth eme nyilatkozata így szól:

— Ezuttal csak egyetlen momentumra akarok nyilatkozatot tenni, főként azért, hogy ezt a momentumot leszögezzem a jövő számára. A közös hadügyminiszter a legnagyobb hálaérzettel emlékezett meg arról, az „annexió” válság idején tapasztalt határozott és erőteljes támogatásról, amelyben az akkori kormány részét is kiemelte a lakosság józan belátását, amely nélkül eredményes külügyi politika nálunk elképzelhetetlen. A hadügyminiszter igazat mondott. Az akkori magyar kormány és a magyar nemzet lelkes készséggel állott királya és hadserege mögött, följajánván vérét és pénzét a magyar korona nagy céljainak. Ez a készség Magyarország részéről teljesebb, tökéletesebb és minden esetre homogénebb volt, mint osztrák részről, ahol tudvalevőleg igen sok és jelentős hang szólt föl az annexió ellen éppen az esetleges háború miatt. Nálunk, tudtommal, ilyen hang nem akadt. Bebizonyosod-

vértapadon, hol fejét vették Ocskainak, minek utána a „hítségű felett széket ülének”. Nagy fekete hollók röpködnek a karóra tüzött fö felett:

Kár, kár, kár vala Ocskai Lászlónak, Ilyen nagy vitéznek lenni árulónak! De nem kár hazáját, vért eladónak Szemeit kivájni, fekete hollónak.

Folytatódik a történelem a derék székesújvári vitézek kíséretével, kik álló esztendeig védtek a várat, tartották a fejedelem hűségén túl a Dunát:

„Vitézlő fiaknak, Végújváriaknak, Kiterjedett szép híre; Mezőben járások Jeles portázások...”

van dalba szedve ebben a nótában. Rákócziának minden híve az újvári vitézeknek legelteté szemét, tőlük tanult hűséget és harckészséget...

Éjt-napot élen-szomjan, „Üztön-üzvén” megkergettek „sok kevel generál”: Az újvári vitéz „Vigyázó, mint daru, Vitéz kemény karu”, „Leseken, próbákon, Táboron, portákon kimutatja jóságát”: Szívűl is kívánták neki mindenek: legyen „Tele csutorával, Rakott tarisznyával!... Nyár közepe volt, mikor ez a nóta támadt,

dott tehát gyakorlatilag, amit a függetlenségi párt már régen hangoztatott és amit most a *hadvezetőség is kénytelen volt elismerni, hogy a magyar befolyás érvényesülése nem gyön-giti, de igen is erősíti a hadsereget*, annak erkölcsi súlyát, harci készségét és képességét fokozza és ebből a gyakorlatilag bevált, legfelsőbb helyről elismert tételből most már világosan látszik, mily helytelen, indokolatlan az az elzárkózó politika amelyet velünk szemben hadügyi téren folytatnak és amely a hadseregre vonatkozó minden nemzeti aspirációnak makacs merevséggel vágja útját.

Politikai erkölcsök.

Dr Józsa András, Szabolesvármegye nyug. tisztí főorvosa, aki széles körben nagy tekintélynek és tiszteletnek örvend, a „Nyírvidék”-ben cikket írt. Ebben a cikkelyben erős vonásokkal érinti a mai és jövőendő országgyűlési képviselést.

Az érdekes cikket különben a következőkben adjuk:

Hosszu évek során gyakran fordult meg nálam olyan beteg, aki egyebeken kívül arról panaszkodott hogy mely gondolkodásban szenved.

Csak nagysokára tudtam kisütni azt, hogy a mely gondolkodás nem egyéb, mint a legmelyebb szellemi üresség; más szóval bamulás a végtelen ürbe minden taraszó gondolat nélkül, olyan állapot, amit a budhista nirvánának, a török kefnék az olasz dolce far niente-nek nevez, az angol spleennek mond.

A magyar képviselőválasztó közönségnek kilencven százaléka szintén mely gondolkodásban szenved, de azért nem üres fejű, mert folyton azon töri azt, hogy kinek adja el szavazatát muszájának, osztráknak, Várkonyinak vagy az ördögnek.

Azt tartja, hogy jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok. Arra persze nem gondol, hogy a ma kapott verébert holnap sok tuzoknak az árát fogja megfizetni Dreadnought és mindenféle horribilis katonai kiadások alakjában, a mit pedig a nemzetnek semmi része nem kíván.

A hatalom most ezen az erkölcsstelen alapon nyugszik; az ilyen alapon emelt épület pedig előbb-utóbb összeomlik. Maradandó nem lehet, mint azt a Kossuth Lajos által gyakran hangoztatott „Történelem logikája” igazolja.

Pár hónap mulván, tél idején pedig megszólalt már egy, addig néma ajak is, a labanc és mikor német kézre kerül a hívséges Béri Balogh Ádám s vele elvész a Dunántul, szerzi nagy fennyen a „kurucokról való éneket”, a gyalzkodót, fenhéjázót, de vidám hangut és jeles dalt.

„Hol vagy te most, nyalka kuruc, Aki voltál, mint a szép struce!”

Sok változata mutatja, hogy kapós volt a nóta és a labanc-táborokban szélteben harsogták a „nyalka kuruc”-ról való gunydalt. Bizony elkopott a piros csizma, szél megtépte a süveget... könny pergett a kuruc arcán; hazáját siratta. Lelkükben egy másik dal szólt:

„Hejj Rákóczi, Bercsényi, Vitéz magyarok vezéri...!”

Azok lába nyoma után mentek, akikre emlékezni nóták jubileumán is elkívánkozik a lélek. (M—g.)

Bizony nem csoda, ha az ember ebben a zavaros világban megzavarodottnak és az egri mizeriek tébolydájába képzele magát, ahol pedig sok okosabb ember van, mint Ezsau, aki örökségét egy tá lencsésért eladta.

A mint beképzelttem magamat az egri tébolydába, csakhamar ki is képzelttem onnan. Nem tudom, hogy jó eseret tettem-e? mert a falakon kívül is zavaros világba leptem.

Menekültem tehát egy oázisba, egy bölcs embernek hajlékába, ahol nemzetünknek szerencsétlen sorsa is szóba került, e közben az is, hogy az Uristennek célja van a nepekkel. A magyar nemzetnek az lett volna a célja, hogy a nyugoti kereszténységet a pogányságnak elpusztításától megóvja. A mi vérünk és pénzünk tette csak lehetővé, a nyugoti népek kulturális fejlődését, a miért most már hála fejében szétmarcangolásunkban gyakorolják fogaikat

A mór megtette kötelességét, tehát mehet. Csak hogy ha ezen pesszimiztikus felfogás helyes volna le kellene a konzekvenciát vonni és egyenesen besétálni Ausztriába. Csak hogy ez nem fog megtörténni, ha sikerülne a politikai erkölcsstelenséget kiirtani, vagy legalább is tetemesen korlátozni.

Valószínűleg a magyar kultúrnap is le fog tűnni a történelem homályába, mint a hogy letűnt a legregibb keletindiai kultúra: a szemir, az assyr, a perza, egyiptomi, phoeniciat, görög, római és a spanyolországi mohamedán mór, a mely a kémianak, algebraiak, csillagászatnak alapjait vetette meg; építészeteinek szépségeit pedig egy kultúrnap sem haladta tul.

A társadalomnak alapja a morál; csakis ezzel szűnnek meg a népek, mint azt a sok közül különösen Róma példája mutatja, a mely e poeniciaiak gócvárosát Carthagot elpusztítva, óriási kincsekkel tölte a római hatalmasoknak zsebeit. Miután pedig a megrontott római ingyen élni szerető népét „panem et circenses” kiáltását, potya kenyérrel milliókba kerülő egy-egy cirkuszi mutatványokkal már kielégíteni nem tudták, a kártyavárrá vált birodalom összeomlott...

Mi is kezdünk kártyavárrá válni, a melynek oldalait választások alkalmával pénzes zacskókkal döngetik, hogy azt százszorosan dobjuk vissza a Danaidák hordójába. Ha ezt meg nem tehetjük; összeomlunk.

Sirva vigad a magyar! Haláltáncot járunk!

Csak egyetlen menekvésünk van:

Meg kell adni a választási jogot mindenkinek, aki az államnak fontartásához bármilyen csekélységgel járul, de csak úgy, hogy az senkinek pénzébe ne kerüljön, titkos és községenkénti legyen.

Ez nem elég, hanem tudva azt, hogy népünknek nagy része mely gondolkodásban szenved, nem szabad azt kortes szónoklatokkal, más szóval ékesen hangzó, nagy gesztusokkal és szinpadí hanglejtésekkel feltálat maszlaggal bolondítani, hanem aki vagy a hazáját boldogítani, vagy a csinos képviselői napidijakat a husos fazék mellett felszedegetni óhajta nyomassa ki programbeszédét, a melynek betartásához becsületét is kösse (mert hát nem mindenki szokta megtartani, a mit ígér). Ha a képviselőre vágyó subjec-tumnak kedve tartja, ne csak a községek házára ragassza ki népboldogító ígéréit, hanem ha neki úgy tetszik, közölje rendületlen elveit minden egyes választó polgárral is.

Tollat viselni, zászlókat lobogtatni, kitézni nem szabad. A választás előtt és utána hat héttel minden a választással kapcsolatos eszem-izomtilos. Aki ezen tilalom ellen vét, mint közvélemény hamisító, a váltó hamisítónál szigo ubban büntetendő.

A választó kerületben csak az lehet képviselőjelölt, a ki ezen kerületben választó polgár is. Amig ilyen pasas a kerületben nem akad addig nem érdemes arra, hogy az országgyűlésen képviselvé legyen.

A választások kiírásától, a választásnak befejezéséig, minden — a választással kapcsolatos népgyűléseknek tartása betiltandó.

Ezen idő alatt a jelölteknek a választókerületben mutatkozni, vagy per mops hangulatot csinálni tilos.

Csak ilyen módon lehet a magyar államellenes elemeket ártalmatlanná tenni. A magyar állam csakis ilyen módon védekezhetik a cápáktól.

Az uralkodónak is, a ki nemzetünk sorsát szíven viseli, kedves szolgálatot tennék, mert csak így ösmerheti meg a nemzetnek igazi meghamisítatlan vágyait.

Ez kis részben politikai, de főképpen magyar társadalmi kérdés.

Dr Józsa András.

Osztrák érdek —

magyar veszedelem.

A Magyar Gazdaszövetség nyír-egyházai nagygyűlésén megfújták a riadót, mely küzdelemre hívta fel a magyar gazdákat a mezőgazdaság védelmére s akkor még alig volt gondolható, hogy a csatározás oly korán megkezdődik. Ma ott vagyunk már, hogy védekezni kell az osztrák támadással szemben, mely hihetetlenül erőszakos és szervezett nyomást gyakorol a monarchia mindkét kormányára; arra bírva őket, hogy elnyomják a mezőgazdaságot.

A magyar állattenyésztés léte vagy nem léte forog „kockán”. Ha eredményre vezet az osztrák agitáció és elárasztják piacainkat Amerika fagyasztott husával, hol marad akkor piac a magyar föld állatai részére? Nem marad más hátra, mint potom áron eladni, elköttyavetyélni. Megszűnik a magyar gazda egyik fő jövedelmi forrása és nem lesz érdemes többé állattenyésztéssel foglalkozni. Hogy mit jelent ez a magyar gazdákra nézve, azt csak az fogja fel teljesen, aki tudja, hogy az utóbbi években ebbe vetettük minden reményünket s az állattenyésztés oly szépen fejlődött, hogy a nagytermeléssel versenyző kereseti ág lett.

Az osztrák ipari körök hozzá szoktak félszázadon át ahhoz, hogy a vámpolitikát ők irányítsák s Magyarországot, mezőgazdaságunkat semmibe se vegyék, midőn a vámvédelemről volt szó, hogy annál magasabb vámokkal és tilalmakkal védjék az ő ipari termékeiket. Nem nézhettek tovább tétlenül, hogy a legutóbbi évek agrárvédelme Magyarország érdekeinek is kedvez. Kiadták a jelszót, hogy külföldi hust kell hozni a vámterület piacaira s le kell szorítani az állatárakat, hadd bukjék meg a magyar állattenyésztés. Nagyon jó ürügyül szolgált agitációjuk megindítására a tultengő közvetítés és szállítási s egyéb díjak által okozott husrágaság.

A Magyar Gazdaszövetség látva a mezőgazdaságunkat fenyegető nagy veszedelmet, megtette a maga kötelességét s fölemelte tiltakozó szavát négyezer gazda jelenlétében és lelkesedésével kísérve minden olyan kísérlet ellen, mely a husrágaságot a magyar állattenyésztés megkárosításával akarja megoldani. Az a magyar gazdák álláspontja, hogy a

husrágaság mint a mas sebben és állam inkál nyujtson s visszafelőd osztrák agi Pár hét lett az osz már meg földmivelő az állaten vezet mer trák nyon Gazdaszöv tek, mely hogy sür csatlakozó véség nyi emeljek mánynál hozatal el kezetek, o egy-két na kozni, me veszedelen azon az u lemenek r magyar te Mióta a körleveleik az első o many kísé 25 ezer k hozzanak Ha a ma masan e akkor eld magyar r zelem. C falusi tes sora. Te megment test! Bizony szövetség a pusztá hogy alig a szövets vezet szá A tiltakoz nak az bölcsese háriható és nem osztrák Udvar vetkező küldtek városfal Gazdak ródzen

A G

Alig ujvári hogy a János már is nészt és

Ahol latlanu réssel tékokk latról. I című lap (75 tokban nulmán szerző nek s ben m nagy nyija zését

Elis a Sep szor.

husdrágaság magától megszűnik, a mint a magyar állattenyésztés erősebben és erősebben fejlődik s az állam inkább ehhez a fejlesztéshez nyújtson segítő kezet, semhogy a visszafejlődés útját egyengesse az osztrák agitáció kedvéért.

Pár hét alatt azonban olyan heves lett az osztrák izgatás, hogy most már meg kell mozdulni a magyar földművelő nép minden szervezetének az állattenyésztésünk letörésére tervezett merénylet ellen, hogy az osztrák nyomás ellensúlyoztassék. A Gazdaszövetség körlevelei szétmentek, melyben szervezeteit föl hívja, hogy sürgönyileg vagy feliratilag csatlakozzanak a Magyar Gazdaszövetség nyiregyházai határozatához s emeljék fel tiltakozó szavukat a kormánytól minden argentinai husbehozatal ellen. A gazdakörök, szövetkezetek, olvasókörök százainak kell egy-két nap alatt erélyesen nyilatkozni, mert különben ránk szakad a veszedelem s ez csak kezdet lesz azon az úton, mely a kiegyezés szellemének megmagasításához vezet, a magyar termelés rovására.

Mióta a Magyar Gazdaszövetség körleveleit kibocsátotta, megtörtént az első osztrák győzelem. A két kormány kísérletképen megengedte, hogy 25 ezer kilogramm argentinai húst hozzanak be. Ez azonban csak próba. Ha a magyar gazdák tömege hatalmasan emeli föl tiltakozó szavát, akkor eldől a küzdelem sora és a magyar mezőgazdaság lesz a győzelem. Gazdakörök, szövetkezetek, falusi testületek vezetőin a cselekvés sora. Tegyük meg kötelességüket s megmentik a magyar állattenyésztést!

Bizonyos, hogy a Magyar Gazdaszövetség szövege nem hallatszik el a pusztában. Biztató jel a sikerre, hogy alig mentek szét a körlevelek, a szövetség köteleibe tartozó szervezetek százai siettek a lobogó alá. A tiltakozások immár százával vannak az intézkedő fórumok alatt, azok bölcseségén mulik, hogy el lesz-e háriható a veszedelem a magyarról és nem részese-e támadásban az osztrák érdek.

Udvarhelyvármegyéből eddig a következő gazdakörök és szövetkezetek küldtek be tiltakozásukat: Homoródvárosfalvai Gazdakör, Szentdemeteri Gazdakör, Kiszalombfalvai és Homoródszentpéteri Hitelszövetkezetek.

A csiki székely krónikáról.

Alig pár hete, — írja a „Szamosújvári Hírlap“ legutóbbi száma — hogy a fenti című munka, a melyet főgimnáziumunk tanára, Cs. Jósza János írt, elhagyta a helyi sajtót s már is mindenfelé általános feltűnést és érdeklődést keltett.

Ahol csak figyelemmel s elfogulatlanul olvasták, mindenütt elismeréssel nyilatkoztak a súlyos bizonyítékokkal támogatott alapos munkátról. Így pl. a „Székely-Udvarhely“ című hetenként 2-szer megjelenő lap (75. sz.) azt írja, hogy „az adatokban gazdag, fölülte érdekes tanulmányul nagy szolgálatot tett a szerző a székely történeti emlékeknek s egyes tudósok tévtanáival szemben megdönthetetlen bizonyítékokkal, nagy apparatussal és hűséggel bizonyítja a csiki székely krónika létezését“ stb.

Elismerőleg szól a tanulmányról a Sepsiszentgyörgyön hetenként 3-szor megjelenő „Független Székely-

ség“ is (193. sz.), a „Csikvármegye“ (104. sz.), a „Szamosújvári Hírlap“ (2. sz.) írván, hogy „okiratokkal és nyomós bizonyítékokkal támogatja szerző a munkájában foglalt nagyértékű állításait; történeti adatokkal mutatja ki s határozottan beigazítja e munkájában a csiki székely krónika hitelességét és igen helyesen reá mutat Szádeczky Lajosnak a tévedéseire“ stb.

A Kolozsvárt megjelenő „Erdélyi Ujság“ (117. sz.) feltűnő helyen „Szádeczky és a Csiki székely krónika“ címen emlékezik meg a tüzetről. „Feltűnést keltő mű hagyta el a napokban a sajtót“ kezdi cikket az említett lap. Aztán közöl a füzet elejéről és végéről egyet-mást; előszámlálja a füzetben felsorolt ama tudósok neveit, akik minden megokolás nélkül koholmányoknak neveztek a székely krónikát, de elfeledi megnevezni ama tudósokat is, akik hitelesnek ismerték el és forrásul használtak. Majd védelmébe veszi Szádeczkyt, de aztan megis őszinteséggel szajlja meg es kijelenti, hogy „Jósza tanár okmányokkal igazolja a krónika hitelességét“. Majd komolyan kijelenti, hogy „nem füz kommentárt ehhez az érdekes füzethez, mely meg heves vitát fog provokálni...“

A „Kolozsvár“ (okt. 2. sz.) már megüti a nagy dobot. „Támadás Dr Szádeczky Lajos ellen!“ kiáltja ki a nagy világba. S bár beismeri, hogy a „kis irásban sok foglaltatik benne“ (értsd a füzetet), megis azt hirdeti, hogy „Szádeczky mar végleg leszámolt a székely krónikával, amikor is megírta, hogy a krónikát egy 20 éves ifju koholta 1796-ban“. Ezert aztan anélkül, hogy a felhozott bizonyítékokat, oklevéli adatokat megvizsgálná s azok alapján mondana igazságos ítéletet, támadásnak minősíti az alopot — itt-ott talán eszép — de igazságos és jogos kritikát s azt írja aztan, azt hiszi, hogy Szádeczky figyelemre sem fogja melatni a kritikai tanulmányt. Az igazság igazság marad, akar figyelme melatja, akár nem. Boros Istvánból pl. a legkevésbébb figyelembe melatás avagy a leggyözebb lenezés sem csinálhat Baruch Izidort; sem a vacsácsi varkastely nem zsugorodik össze 3 szobas lakássá stb.

Hogyha pedig Szádeczky végleg leszámol a Székely krónikával, az az ő dolga, de a végleszámlálás aktáit közre adta s így jogunk van azt megvizsgálni, a tévedéseit kimutatni. Tessék kimutatni elfogadhatóbb adatokkal bebizonyítani, hogy Szádeczkynek és nem Jósának van igaza.

Ami pedig azt az észrevételt illeti, hogy Jósza tanár a „kazár eredetét és a rabonárság létezését magyarazgatja kevés szerencsével“, azt jegyezzük meg erre, hogy ez az állítás idézet kiváló orientálistánk: Dr Bálint Gábor kolozsvári egyetemi tanár műveből s ez állítást Jósza is helyesnek tartja. Tessék kimutatni, hogy helytelen ez az állítás; tessék rácafolni Dr Bálint Gábor egyetemi tanárra.

Majd „Az Ujság“ is megnyilatkozik, (okt. 2. sz.) még pedig elég különös módon, mert a helyet, hogy az érveket és ellenérveket egybe vetné és az egybe vetés alapján mondana elfogulatlan ítéletet, a helyett a délibábót magyarazgatja. Szerző tanulmányában Szádeczky Lajosnak a székely krónikára vonatkozó állításainak tarthatatlanságát hiteles adatokkal, pontról-pontra kimutatta. „Az Ujság“ mos' már újabb, elfogadhatóbb adatokkal bizonyítsa be, hogy a székely krónika egészében koholmány!

„Az Ujság“ azt is mondja, hogy a szerző forrásokban nem válogatva száll szembe Szádeczkyvel. Ha pl. Szádeczky valamely, a krónikában szereplő személy létezését is kétségnek mondja (pl. Boros István), vagy valamely, a krónikára vonatkozó dolgot sem tud elképzelni másként,

mint a krónika-koholmány volta mellett tanuskodó körülményt, pl. a krónika hitelesítőinek urukhoz való viszonyát. Szerző pedig előbbinek kétségtelen létezését eredeti, egykoru hiteles oklevéllel bebizonyítja. Az utóbbi körülményt pedig, ép a krónika javára, hiteles oklevelekkel tisztára igazolja. Hát az eredeti és hiteles oklevelek sem eléggé válogatott források? Vagy talán a szerzőnek, Dr Bálint Gábor egyetemi tanár forrás tanulmányából vett idézete, forrása nincs jól válogatva? Tessék kimutatni, hogy Dr B. G. forrás-tanulmánya nem alkalmas forrás a kérdés tisztázásához. Tessék bebizonyítani, hogy az illető keleti íróknak nincs igazuk a hunkazár származást illetőleg. Mig ezt nem teszi, addig e kérdésben „Az Ujság“-nak a délibáb emlegetése nem egyéb, mint bizonyítékai hiányának takargatása.

Közbe szurjuk itt, hogy a „Magyarország“ legújabbban egy látszik komolyabb tanulmányozás alá vette a Cs. Jósza füzetet és úgy irt kritikát (okt. 16. sz.) „Abban a tudományos vitában, — írja a Magyarországi — amely évtizedek óta folyik a Csiki székely krónikáról s ezzel kapcsolatosan a székelység eredetéről, egy új névvel találkozunk. Cs. Jósza János szamosújvári áll. főgimn. tanár 60 oldalas füzetben, felvezetve a szorgalmas kutatás és alapos tanulmány után szerzett fegyverekkel, egymásután döntőgeti meg Szádeczky Lajosnak a Csiki székely krónika hitelességét és a székelységnek a hunoktól való származását támadó állításait. Nagy vitatkozási készséggel, minden nagyképszerűségtől menten, cáfolja sorra Szádeczkynek nagy elfogultságban hangoztatott azon állításait, hogy a Csiki székely krónika közönséges hamisítvány s a székelyeknek a hunoktól való származása önérdékből kitalált mese. Kétségtelenül meg lehet állapítani, hogy Cs Jósza János sok becses adattal erősítette meg a Szádeczky által kétségbevitelt ama történelmi igazságot, amely a székelység eredetét és a csiki székely krónika hitelességét immár tisztázta.“

Különben, komolyan szólva, a jelen esetben is jórészt alkalmazható — mert találó és alkalomszerű — Dr Bálint Gábor egyetemi tanárnak „Hogy is történt a honfoglalás?“ c. tanulmány forrásában használt, sokat és igazat mondó kijelentése:

„De mit is tegyen egy magyar nyelven irt. magánkiadású mű a felületesség és ráfogás csaknem egyetememes károkozásával szemben?“

HIREK.

— A hatvanhetedik Kossuth-szobor

leleplezése ma. A székesfővárossal szomszédos Kispesten október hó 23-án (vasárnap) leleplezik le Kossuth Lajos érc-szobrát. A szoborművet Hybl József fiatal szobrász mintázta, aki Kossuthot nem a hagyományos szónoki tartásban ábrázolta, hanem az álló alakban gondolkodó államférfiut örökítette meg. A szoborbizottság a polgárság közadakozásából öntette bronzba a szobrot, melyet nagy ünnepség kapcsán fognak leleplezni. Az ünnepen jelen lesz Kossuth Ferenc is több orsz. képviselővel együtt. A másfélszeres életnagyságu szobor a Haraszi féle öntődeben készült.

— **Megbízás.** A földművelésügyi miniszter a borhamisításnak és a hamisított bor forgalomba hozatalának tiltakozásáról szóló 1908. évi XLVII. t.-c. 63. § a alapján Dezső Miklós szőlészeti és borászati felügyelőt (székhelye: Dicsőszentmárton) Kisküküllő, Nagyküküllő, Udvarhely-, Csik- és Háromszék megyék területére kiterjedő hatáskörrel az

idézett törvény rendelkezése alá eső italok ellenőrzésével megbízta.

— **Halálozás.** Egy derék, becsületes, mindenkiel szemben becsületudó polgártársunkat ragadta el a kérlehetetlen halál. Vadasdy Sándor városi vármellenőr, férfikorának legszebb, életének 35 ik, házasságának 11-ik évében e hó 20-án déli 12 órakor rövid, de kínos szenvedés után, jobb létre szenderült. Vadasdy gyomortífuszt kapott. Beszállították a vármegyei kórházba, hol a leg gondosabb ápolás mellett sem tudták életét megmenteni. Temetése a ref. egyház szertartása szerint tegnap délután a kórház halottas házából a város polgárságának nagy részvéte mellett történt meg. Halálát feleségén: szül. Nánassy Borbályn kívül két koskoru gyermeke, valamint Vadasdy Vilma férj. Bagoly Józsefne, Vadasdy Juliska férj. Kovács Gergelyné és Bagoly József, Kovács Gergely, Nánassy Eleonór gyászolják. Nyugodjék csendesen.

— **A képviselőház e hó 26-ikán** (szerdán) ülést tart, a melyre Lukács László pénzügyminiszter előterjeszti az 1911. évi állami költségvetést és elmondja exorzéját. Lukács miniszter exorzéjában ki fog terjeszkedni az összes pénzügyi kérdésekre.

— **Operáció után meghalt körjegyző.** Ferenczy Lajos árvaifalvi körjegyző folyó hó 20-án a segesvári kórházban, miután megoperáltak, elhalt. Hült porait a tegnap délután hazaszállították és Patakfalván általános részvét mellett, a jegyzői kar számos tagjának jelenlétében helyezték örök nyugalomra. Ferenczy körjegyző még a régi gárdájából való jegyző volt. Kötelességet hiven teljesítette. Nyugodjék csendesen!

— Az állami tanárok mozgalma.

Országos hirre tett szert a székelyudvarhelyi állami főreáliskola tanári kara azzal a kirohanásával, melyet helyzetük javítása érdekében világgá bocsátott. Az összes fővárosi lapok — elismerve a tanárság jogos kívánalmait — bizonyos megbotránközssal tárgyalják azt a merész hangot, melyet a reáliskola tanári kara a középiskolák tanteszületeihez intézett körlevelében használt. Ez a körlevelél többek között így szól:

„Nyomoruság pályánk kezdete, nyomoruság folytatása. Bűnhődünk, hogy nem szabad pályára mentünk, a hol kivételkizárhatnók az emberek fillérjeikből, hanem nemes idealizmussal építgetjük a magyar kultúra épületét. De meg kell gondolni, hogy a Himnuszot éhes hassal csak egy bizonyos ideig lehet énekelni. A végképpen elnyomogatott ember vöröset lát és vörös nóták buggyannak az ajakára. Pedig ha egyszer a mi lelkünket tölti be a romboló elégtelenség: ez Magyarország jövőjévé lesz. Nem szabad a tanárságot idáig hajszolni. Ezért kell egy minden tanárt magába foglaló, energikus, ígéretekkel ki nem fizethető, követelő szolidaritásba lépünk.“ A középiskolai tanárok kongresszusi végrehajtó bizottsága küönben okt. 23-án, ma d. e. 9 órakor ülést tart az Országos Középiskolai Tanáregyesület helyiségében (Budapest, VIII. Esterházy-utca 14. sz.)

— **Bucsuzás.** Szentpétery Károly kereskedő Székelyudvarhelyről történt eltávózása alkalmából, szeretett rokonai, jóbarátai és ismerőseinek, kiktől személyesen bucsut nem vehetett, e helyen mond Isten hozzádot. Kéri őket, tartsák meg tovább szeretettükbe addig is, mig a viszonthatás édes reménye: valóra válik és szülőhelyén ismét fűdőzőlheti.

— **Férges a gesztenye.** Több oldalról panaszolják, hogy az idei áru-lásu gesztenye 56 fillér s ha csak felet tudjuk élvezni, akkor méltán érezheti magát megcsalva az ember. Az ilyen romlott portékát kár elárúsítani, mert azzal becsületet, bizalmat szerezni nem lehet.

5403—1910. tkvi. szám.

Hirdetmény.

Székelymúzsna községre nézve az 1892. évi XXIX. t. c. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvekbe való bejegyzése és a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztetvén, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1., hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. c. 15. és 17. §-ai alapján ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t. c. 15. §. a pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t. c. 7. §-a és az 1891. XVI. t. c. 15. §. b. pontja alapján történt törlesek érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis 1911. évi május hó 10. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtják be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett hátrányára nem szolgálhat;

2., hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t. c. 16. és 18. §-ainak esetében — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, irasbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1911. évi május hó 10-ig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3., hogy mindazok akik az első és második pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t. c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik — ideértve azokat is akik tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t. c. 16 §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis 1911. évi május 10-ig bezárólag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmultaután az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján s csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogának sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak az eredetieket a tkvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Oklánd, 1910. évi október 15.

Kelemen Kálmán s. k. kir. albiró.

A kiadmány hltelével:

Tentsch Károly kir. tkvvezető.

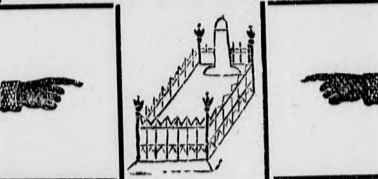
B O R!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

Városi lakóházak

tervezését, költségvetéseket, modern lakóházak szolid felépítését; **CSALÁDI SIRBOLTOKAT**

(kripták) a legjobb és legszebb kivitelben, mindeu elfogadható árért pontosan felépít

TÓTH JÓZSEF

képesített kőművesmester Székelyudvarhelyt, Bethlen-utca 42. sz. alatt. Az igen tisztelt építető közönség szíves pártfogását kéri.

Megbízható jó munka!

ÓRIÁSI szövetség és selyemvásár!

Weiner Mátyás

női divatházában

Budapest, VI., Andrásy-ut 3. sz.

Őszi és 1911. évi divatujdonságok.

Legjobb minőség! Legelőnyösebb árak!

Kérje minden hölgy saját érdekében nagy mintagyűjteményemet, mely a legszebb szövetelek, mosórukk, hársönyök és selymek óriási választékát mutatja be. Mintagyűjteményemet ingyen és bérmentve küldöm, ha kéri tőlem és megírja, hogy olcsó vagy finomabb szöveteleket óhajt-e mintáknak? A nagy rakományok közül a következő reklám-cikket említem fel, amelyek eladásra kerülnek; u. m.

Legjobb minőségű Tennis-flanell méterje — — 17¹/₂—19¹/₄ kr. és feljebb
Velour-flanell, vastag minőség, méterje — — 25—35 kr. és feljebb
Angol flanel, remek minták, méterje 29—35 kr. és feljebb

120 cm. széles divatszövésű kangarn, méterje — — 49—58 kr. és feljebb
120 cm. széles jó minőségű női posztó minden színben méterje 55 kr. és feljebb
120 cm. széles angol divatfelme minden színben 65, 75, 98 kr. és feljebb

Jó minőségű ruhaharsony minden színben, méterje 65 és 85 kr. és feljebb
Pongis-selyem minden színben, méterje — — — 68 kr. és feljebb
Taffota-selyem minden színben, méterje — — — 85 kr. és feljebb

Csikos blouse-selyem minden színben, méterje — — — 8 kr. és feljebb
Motree mosó-selyem alszoknyának és finom ruhahabélésnek minden színben 75 kr.

Nagy választék francia és angol kosztümökkel, csipke, ruhadísz, fátöl és mindennemű női pipere-cikkben.

Szívesen teát, hogy mintakérését idejekorán megkapam. — 20 koronán felüli megrendeléseket bérmentve szállítok.

REFORMÁTUS

*** DISZES ***

IMAKÖNYVEK

NAGY VÁLASZTEK-BAN KAPHATÓK

BETEGH PÁL

KÖNYVKERESKEDESBEN SZÉKELY-UDVARHELYT

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyított házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult közsévényél, oszónál és meghűlésekénél.

* Figyelmeztetés. * Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván mind a gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerészénél, Budapest.

D. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Magyar királyi államvasutak.

oda Érvényes 1910. október 1-től. Vissza

Vv. 8512	Vv. 8514	Vv. 8516	Téli menetrend.	Vv. 8511	Vv. 8513	Vv. 8515
I—III.	I—III.	I—III.		I—III.	I—III.	I—III.
820	895	—	ind. B.-pest k. p. u. (N.-váradon át 126) érk.	720	730	640
200	1220	8700	B.-pest k. p. u. (Aradon át 153, 126)	610	1280	1157 ²⁵
906	646	832	Kolozsvár (126) (*Csatl. Héjasfalván)	510	950	609
—	430	1250	Szentagota vásártér (133) ———	—	—	—
455	1124	730	ind. Segesvár (126, 133) — érk.	702	442	945
509	1137	743	Fehéregyháza — — —	650	430	933
517	1145	751	Bún 211 sz. őrház — —	643	422	925
526	1154	800	érk. Héjasfalva (126) — ind.	634	413	916
528	1157	803	ind. — — — — — érk.	633	409	913
542	1211	817	Ujszékely 2. sz. őrház — —	619	355	859
552	1221	827	Alsóboldogfalva — — —	610	345	849
603	1233	839	Székelykeresztur — — —	602	337	841
611	1241	847	Bethfalva 6. sz. őrház — —	553	329	830
622	1252	858	Kisgalambfalva — — —	543	319	819
641	111	908	Nagygalambfalva — — —	535	311	811
656	126	923	Bögöz — — — — —	521	257	757
709	139	936	Bikafalva 11. sz. őrház — —	509	245	745
725	155	952	érk. Székelyudvarhely ind.	454	230	730

Jóság, ár és súlyra

kezd a szappan összehasonlításánál és bevásárlásánál ügyelni. A világ egy szappana sem éri el a

Schicht szarvas szappanát

minden jó tulajdonságában, tisztaságában, mosóképességében, légységében és olcsóságában.

HAROM VILÁGNYELVET

ANGOL NYELVTAN, AMÉRIKAI MÓD KIEJTÉS, HÖTELÉMBE VETÉVEL ÁTDOLGOZTAK D'GERMANUS GÖLLŐFÁZKÓ H. KELETI AKAD. TANÁR. TUD. EGYET. LECTOR.

FRANCA NYELVTAN, MAGYAR NYELVRE ÁTDOLGOZTA D'HONTI REZSŐ KERESK. ISK. TANÁR.

NÉMET NYELVTAN, LATIN (MAGYAR) BETŰKKEL SZEDVE, MAGYAROK RÉSZÉRE ÁTDOLGOZTA ALTAI REZSŐ TANÁR.

1000 SZÓ MÓDSZERÉVEL EGY-EGY NYELV MEGTANULÁSÁRA SZÓLÓ NYELVTAN TELJES 10 FÜZETBEN Á 60 FILLER. DISZES VÁSZNAPPÁRÁBAN KORONA 7.

INGYEN KÜLD RÉSZLETES ISMERTETŐ PROSPECTUST

Betegh Pál könyvkereskedése Székelyudvarhelyt.